

Quae hic inte-
stina nomini
ne complecten-
tur.

Intestina cōti-
nuū quidem es-
se corpus, sed
pluralitate
numero uar-
ijsq; nomini-
bus, diuersas
ob causas do-
nari.

Breuis intesti-
norum hystoriae
enumeratio.

Intestinorum
a uentriculo ex-
ortus, et gra-
cilis ductus seu
fusus.

Gracilis inte-
stini in uia di-
uisio.
Primum.

INTESTINORVM constructionem ipsorum officio & usui cōuenire tum demum opportunè narrabo, simulatq; eorum situm, formā, substan-
tiam, connexum, quaeq; ipsis implantantur uenas, arterias & nervos, ac si
quid aliud ad eorum fabricae enarrationē reliquum erit explicuero. Intesti-
norum igitur, quae Graecis *γαστέρα* dicuntur nomina, nō omnia in praesenti
complectimur uiscera, uel quae costas succingēte membrana & peritonæo
amplectuntur organa: aut etiam uel stomachum & uentriculum, ipsae quae
nunc intestina uocantur, non ascribam. Quandoquidem ductum ab inferiori orificio uen-
triculi ad podicem usque pertinentem, qui uenas Italicas ut plurimum quatuordecim & dimi-
diam longitudine aequat, peculiariter nūc intestinorū nomine comprehendam. Quae est con-
tinuum idemq; sint corpus, quum tamen in uarios & multiplices & figura differētes anfractus
spirasq; circumducantur, neque omni ex parte eandem situs, substantiae, & formae naturam for-
tiantur, ac denique alia alij hominis parti contigua efficiantur, neq; praecipuus omnium eorum
usus par uideatur esse, ac si plura intestina essent, dissectionū peritis haec enumeratur, primum
in crassiora & graciliora ipsa diuidentibus, atq; ex his rursus singulis ternariū numerū, ut sex
sint uniuersa cōstituentibus, ad eum quasi modum, quo idem cōtinuumq; perpetuū iter plura
uarias ob causas nomina fortiri cōstat. Quemadmodū Lutetiae à diui Iacobi porta ad eam usq;
quae Martini dicitur, iter, etiā si rectum sit, neq; per uarios giros procedat, nihilominus tamen
sexies (si recte memini) nomen euariat. Primum à diuo Iacobo, inde à paruo ponte, mox à tem-
plo Virginis, & nō multo post ab eius ponte, inde ab ænopolio quodam, & postremū ab aede
Martini appellationem mutans. Idem multo magis in fluminibus nō regijs, & quae per mul-
tos giros procedunt uisjs fieri cernimus. Ceterum utcumq; intestina inter sese uariant, omnia ta-
men inter uentriculum, & qua excrementa egerimus sedem collocantur, forma terei donata,
sed nō omni ex parte aequè capaci & orbiculata. Substantiam habēt membranē, uerūm un-
diq; non pariter aut crassam, aut tenuem: deinde duas peculiare tunicas orbicularibus, &
alicubi etiam rectis fibris intertextas sortiuntur, tertiā ad has tunicas à peritonæo obtinentia.
Venarum praeterea, & arteriarū, & neruorum furculos suscipiunt, sed non ubique similiter nu-
merosos, quemadmodū nunc persequi enitar, ab ipso intestinorū exortu sumpto initio. Ex hu-
miliori orificio uentriculi, quod in elatiori sua sede & dextro ipsius lateri proxima cōstitit, prin-
cipium intestinorū exortitur, illiue orificio continuatur, quod simulatq; uentriculo prodit, in
posteriora retortū, sub sede uentriculi posteriore secundum dorsi dextrū latus rectā deorsum
proficiscitur, in nullo omnino anfractus reuolutum. Quū primū uerò ad inferiorē usq; uen-
triculi sedem intestinū istud sic occultatū, rectaq; descēdens^h pertingit, sub colo intestino (quod
paulo post hācⁱ porrigi audies) latitans, statim ex dextra sede in sinistrū retorqueatur, ac uelut ex
alto sursum antrorsum ue assurgēs, in frequētes innumerosq; giros & anfractus^h reuoluitur, ac
nullis omnino intestinis obiectū, sedem uniuersam quae sub uentriculo ad pubis usq; ossa, & ad
ilia utrinq; habetur, occupat, ea demum excepta, qua huic intestino colum in star orbis ad late-
raⁱ circumduci, postea dicā. Horum sanè anfractuū seu reuolutionū nullus omnino neq; nume-
rus, neq; idem penitus ordo habetur, neq; illē magis dextrā quā sinistrā uentris sedē implent,
praeter quā quod ad dextrū ilium seu ile, ubi sedem longē maiorem supra ilium os ad pubem
usq; opplent in sinistro latere, coli intestini^h anfractu quopiam eam sedem sibi priuatim uendi-
cante. Ut cumq; uerò multiplices, uarijsq; huius intestini conspiciantur anfractus, perpetuū ta-
men^h ē directio mediæ sedis dextri illij formam, ipsiusq; amplitudinem, & pleraq; alia (uti post
subiungā) euariat, eandemq; crassitiem amplitudinemq; ab orificio uentriculi inferiori ad hanc
usque sedem obseruat, nisi aliquādo huius intestini^h pars sub uentriculi fundo ad dorsum pro-
ximè affirmata, inter dissecandum capaciōr, ampliorq; reliquo intestini ductu (quemadmodū
subinde sit) occurrat. atque huiusmodi gracilis intestini ductus uisitur, quod ter nomen, ac si
tria essent intestina, uariat. Primum quidem cōstituitur tota ea intestini pars, quae uentriculo
substrata, ab inferiori ipsius orificio rectā quodammodo eoulsq; descendit, ubi intestinū in an-
fractus orbēs^h primum cōuolui incipit. ac de huius intestini nomine aniles admodum conten-
tiones apud illos reperies, qui partis refectione neglecta, futiliter de uoce altercantur. Sunt qui
toram hanc partem quae duodenum digitorū longitudinem in uiro ut plurimum aequat, non
intestinum, sed *ἐκφυσις* & exortum, seu processum, seu ut eorum uertunt nonnulli appendicem
uocandum cōtendant. Alij etiam si ipsius principium ē uentriculo nascatur, intestinum tamen
esse, ipsiusq; orificium *ἐκφυσις*, reliquum uerò ipsius ductum, intestinū uocari affirmant, inte-
gros commentarios nugaci disceptatione implentes, parte interim quam in controuersiam uo-
cant, prorsus ignorata. Vocetur itaq; nobis uulgato nomine tanquā succinctiori, duodenum,
aut

aut intestinum longitudinem duodecim digitorum
mis Herophilo *δωδεκαδιδυλον* appellabatur. Secundo
memoratū in anfractus gyros ue primū conuoluitur
dissecandum reliquis intestinis inanius & magis uaci-
conantes, tanquam nihil unquam in se contineat, ac
nunquam transeat, aut momento tantum in eo haere
ileon, seu uoluulus Latinis, ut & Graecis *ἰλεον*, a frequē-
fractibus dicitur: ac etiam loco in quo ad abdominis
in crassi intestini principium desinit, ubi uerò princip-
Equidem ignoro quantam gracilis intestini portio
litigantes, comprehendendi uelint: neq; sanē^h à ieiuni inte-
aliquid indicium obseruo, quo ieiuni finem ac ilei ini-
denum intestinum in ieiunum finire, ieiunumq; intel-
nae ac arterie, quā propter ilei ad crassiora intestina
sele habent modo. Deinde ieiuni initium rubicundū
ter secandum ieiuni initium fortē magis inane ilei terr-
antea dixi, omnia sunt media. Quapropter quis ieiuni
pium, non statuo: id intrepidē affirmans, nihil minus
ri dissectionis professores obseruari asserunt, dirimi p-
quā id quod ieiunum uocant, inane reperitur: & m-
les gracilis intestini ter nomen emutantis, ductus situs
stat simili, ad amissim uidelicet tereti, & omni ex parte
que innuebam) quā dorso proximè committitur, ieiuni
bilem ad intestina deferentis, amplius obseruetur.
eadem est, membranae scilicet, modicē que admodum
quarum interna durior membranae est, uerūm inter-
nuior, magisq; carnea: utraq; tamē, tam exterior in qua
orbicularibus ue fibris tantum intertextitur: nisi fortal-
siora intestina^h terminum, rectas quoque aliquot nan-
cissimae. Duodeni intestini pars elatior, utpote quae u-
res obtinet, cum uentriculi^h tunicis aliquid sibi comm-
duas peculiare tunicas à peritonæi membranis uasa ac-
ducit. Haec namque unā cum uasis ad^h cauum intesti-
tertio que in uolucro intestina induunt. Cava autem in
gratia nuncupatur, quam uasa primū attingunt, & in
contraria. Ac duodeno quidem intestino tertiam tu-
ius beneficio intestinum id dorso colligatur. Ieiuni
fenterio, quod ea dorso firmat, accipiunt. Sic duo-
nam^h arteriam que habent peculiare, secundum ipse
ctas, multosq; furculos in progressu illis diffundentes
quam mesenterio inseratur, principium obtinet: arteri-
num ac ileum frequentes uenas arterias que suas nan-
uena, & ab arteriae radice supra renum arterias à magi-
ci enim rami in graciliora intestina ab arteriae^h propaga-
postleminalium arteriarum ortum originem sumit. N-
deno, secundum ieiuni & ilei longitudinem sub ipsis d-
ex alto sursum tendunt, rectaq; antrorsum in intestina
boris radicum modo, in cauum praecipuē ipsorum par-
nam intestinorum sedem hiantia. Ileum & ieiunum^h n-
sexti neruorū cerebri paris, qui costarū radicibus expo-
utrinq; singulae, ad mesenterium, & dehinc ad intestina fi-
denū uerò^h neruos si quos habet, ab illis exigit, qui in se
dem adeunt. Dein duodenū priuatim id sibi uendicat,
rens, illi implantetur. Idem intestinum in hominibus,
illud corpus, cuius antea uentriculum describendo me-
suffulcicēda uasa ei intestino propria, ac quarūdā corpo-
lento humore irrigandā. Quāq; nō duodenū solum,